

Sikkerhetskontroll Klasse B

Vognkortet

- 1. Hva er største tillatte totalvekt på tilhenger denne bilen kan trekke?**
Se/Vis i vognkort.
- 2. Hvilke konsekvenser kan man få dersom man kjører med for tung tilhenger på bilen?**
Veggrepet på forhjulene reduseres, kursstabiliteten blir redusert, bremselengden økes, blendingsfare ved at lyktene heves og bøter.
Hvilke ulemper kan du oppleve dersom du har for tung last i bilen?
Kjøreegenskapene blir redusert, bremselengden økes, blendingsfare om lyktene heves på grunn av tung last bak i bilen.
- 3. Hvor stor totalvekt kan hengeren ha når føreren har førerkort klasse B (personbil)?**
Se/Vis vognkort.
Hvilke konsekvenser kan det få å kjøre med henger med for høy totalvekt?
Veggrepet på forhjulene reduseres, kursstabiliteten blir redusert, bremselengden økes, blendingsfare ved at lyktene heves og bøter.

Bremser

- 4. Kontroller bremsekraftforsterker**
Slå av bilen, trykk inn bremsepedalen til bremsen blir hard (5-6 ganger). Hold trykk på bremsepedalen samtidig som du starter bilen. Pedalen skal da synke inn. Hvis pedalen ikke synker inn er det feil på bremsekraftforsterkeren.
Er det forsvarlig å kjøre hvis bremsekraftforsterkeren ikke virker?
Hvis bremsekraftforsterkeren ikke virker er det ikke forsvarlig å kjøre bilen. Defekt bremsekraftforsterker gir nedsatt bremseeffekt og pedalen blir veldig tung og hard.

5. **Kontroller bremsevæsknivået**

Påvis bremsevæskebeholder under panseret på bilen. Sjekk nivået på bremsevæsken. Den skal være mellom min og max.

Hva vil du gjøre dersom bremsevæsknivået er for lavt?

Bremsevæske er ikke noe som blir «brukt opp». Er nivået for lavt kan det skyldes slitte bremseklosser, noe som gjør at systemet trenger mer væske for å trykke bremseklossene inn mot bremsekivene. Det kan også være lekkasje i bremsesystemet. Ta bilen til verksted for kontroll.

6. **Kontroller om bremsene har skjevtrekk**

Kjør rett frem i 30-40 km/t. Brems rolig ned mens du holder løst i rattet. Bilen skal da holde en stabil kurs rett frem. Om rattet svinger når bremses er det skjevtrekk i bremsene.

Hva kan være årsaken til skjevtrekk?

Det kan være en feil ved bremsene som gjør at det er ulik slitasje på bremseklossene. Besøk verksted.

7. **Kontroller om varsellampen for to-krets bremsesystem virker**

Identifiser varsellampen. Den lyser når du slår på bilen og slukker etter 3-4 sekunder hvis systemet er i orden.

Hva vil du gjøre dersom lampen begynner å lyse under kjøring?

Stans umiddelbart, du kan ha mistet bremsene på ett eller flere hjul. Det er lite væske igjen i systemet og ved en stor lekkasje kan bilens bremses slutte å virke slik at du ikke får stanset. Stopp umiddelbart og ring veihjelp.

8. **Kontroller om varsellampen for ABS-bremsene virker**

Identifiser varsellampen. Den lyser når du slår på bilen og slukker etter 3-4 sekunder hvis systemet er i orden. Om lampen ikke slukker har du defekte ABS-bremser. Lampen er gul så det er lov til å kjøre videre, men vær obs på at du mister muligheten til å bremse og styre samtidig uten ABS-bremser

Dekk

9. Kontrollere dekk og felger for skader

Visuell kontroll, sjekk om det er noe unaturlig ved hjulene.

Hvilke skader er mest vanlige?

På dekkene er det mest vanlig med rift/kutt i dekk siden eller bobler, har du disse skadene bør dekket byttes ut og det er ikke forsvarlig å kjøre med. På felgen så se etter bulker eller sprekker.

10. Kontroller slitasje på begge forhjul

Visuell kontroll. Det er enklest å se slitasjen om du legger helt over til høyre eller venstre med hjulene før du parkerer bilen.

Hva kan dekkslitasjen fortelle deg?

Dersom det er for lite lufttrykk vil dekkene være slitt på kantene. Dersom det er for mye lufttrykk, vil dekkene bli slitt på midten. Dersom dekket kun er slitt på den ene siden kan det tyde på at forstillingen på hjulene er skjev (Oppsøk verksted, firehjuls kontroll).

11. Kontroller mønsterdybden på begge forhjulene

Visuell kontroll, evt. bruk dybdemåler om det er tilgjengelig. Det er enklest å se/måle mønsterdybden om du legger helt over til høyre eller venstre med hjulene før du parkerer bilen. Minste tillatte mønsterdybde på sommerdekk er 1,6 mm og på vinterdekk 3,0 mm. På enkelte dekk er det også sliteindikator som indikerer hvor slitt dekket er.

Hva er risikoen ved å kjøre med for liten mønsterdybde?

Dårligere veggrep, samt økt fare for vannplaning.

12. Hva er riktig lufttrykk i forhjulene på denne bilen?

Se i instruksjonsbok eller annen merking på bilen. Dette kan være på innsiden av tanklokket eller i dørkarmen på førersiden av bilen.

Kontroller om lufttrykket er riktig i forhjulene

Visuell kontroll. Dekket skal ikke bule ut i kantene når bilen står stille. Det skal se tilnærmet likt ut på alle bilens dekk. Er du i tvil om dekktrykket er korrekt så kjør innom en bensinstasjon som har pumpe og kontroller dekktrykket.

13. Hva er riktig dekkdimensjon for denne bilen?

Kontroller i vognkortet. Vær obs på at selv om ikke dekkdimensjonen på bilen stemmer med det som er oppgitt i vognkort kan det fortsatt være riktig/lovlig dekkdimensjon.

Kontrollere om forhjulene har riktig dekkdimensjon

Visuell kontroll.

14. Hvor stor bæreevne må dekkene ha på denne bilen?

Kontroller i vognkort. Defineres som «Min.Li.» i vognkortet.

Kontroller om bakdekkene har riktig bæreevne

Sjekk tallet i vognkortet, så sjekker du tallet på dekket etterpå. Står det for eksempel Min.Li 105 i vognkortet så må Li på dekket være 105 eller høyere. (Li = Load Index). Dekkets bæreevne finner du som regel etter dekkdimensjonen på dekket.

Lys og lykter

15. Kontroller at alle bremselysene virker

Sjekk at bremselys på høyre og venstre side bak virker, samt det øvre bremselyset som er plassert øverst på bilens bakrute. Be ledsager om å gå bak bilen å se på lysene mens du brems. Er du alene kan du rygge inntil vegg/vindu og se refleksjonen via innvendig speil.

Er det forsvarlig å kjøre dersom bremselyset ikke virker?

Nei, det er ikke forsvarlig. Oppsøk verksted.

16. Kontroller at nødsignallyset virker

Slå på nødsignallyset, ta en runde rundt bilen og se at alle seks lampene blinker.

I hvilken situasjon er det riktig og viktig å bruke nødsignallyset?

Ved nødstop for å markere bil, samt situasjoner som krever ekstra oppmerksomhet. Ved bruk av nødsignallys skal du stille lysbryter på parkeringslys, eller mørklegge lyktene helt om det er mulig.

17. **Kontroller at nærlyset virker, og at det er riktig innstilt**

Slå på nærlys, kjør mot en vegg eller lignende for å se om det er lys fra begge lykter. Lyset skal lyse rett frem. Rygger du lenger unna skal lyset krype nedover på veggen.

Hvilke ulemper kan det ha dersom lyset er feil innstilt?

Er lyset for høyt kan det blende møtende bilister, er det for lavt kan det redusere siktstrekningen i mørket.

18. **Kontroller at fjernlys virker, og at det er riktig innstilt.**

Slå på fjernlys, kjør mot en vegg eller lignende for å se om det er lys på fra begge lykter. Lyset skal lyset høyt opp på veggen. Rygger du lenger unna skal lyset krype oppover på veggen. Sjekk at blått lys tennes i instrumentpanelet

Kontroller at lyshornet fungerer

Dra fjernlys hendelen mot deg og slipp, gjenta slik at du blinker med fjernlysene. Sjekk at blått lys tennes i instrumentpanelet.

Når vil du bruke lyshornet?

Brukes som alternativ til lydhorn for å varsle fare

19. **Kontroller om kurve/tåkelys fungerer**

Slå på lysene, visuell kontroll. Det er to lys hvite foran.

Hvilke ulemper kan det ha om kurve/tåkelys blir brukt feil?

Blendingsfare, irritasjon eller bot for feil lysbruk. Ikke alle biler har kurvelys. Tåkelys kan kun brukes sammen med parkeringslys.

20. **Kontroller om tåkelys bak fungerer**

Slå på tåkebaklys ved hjelp av bryter/knapp.

Hvilke ulemper kan det ha om tåkebaklysene blir brukt feil?

De kan være sterkt blendene. Tåkelys bak på bilen skal kun brukes når det ikke er synlig biler bak. Bruk tåkebaklys på samme måte som fjernlys.

21. Kontroller at parkeringslys, baklys og skiltlys virker

Det er de lysene som kommer på automatisk når du starter bilen. Kontroller at alle lysene virker ved å gå en runde rundt bilen. Du skal kunne vise alle lysene.

I hvilken situasjon er det viktig at parkeringslysene er i orden?

Parkering i mørket uten andre lyskilder.

Styring

22. Kontrollere at styringen er i orden

Sjekk dødgangen på rattet. Slå på bilen, gå på utsiden av døra slik at du kan holde i rattet og se forhjulet samtidig. Du sjekker dødgang ved å ta rattet 2-3 cm til hver side, da skal hjulet bevege seg. Beveger det seg ikke ved 2-3 cm rattutslag er det for mye dødgang i styringen. Oppsøk verksted.

Hva kan være årsaken til for mye dødgang?

Det kan være feil i forstillingen på hjulene. Det kan være farlig å kjøre med for mye dødgang. Bilen kan oppleves som lite retningsstabil og upresis i svinger. Dette kan være farlig, og føre til at du mister kontrollen over kjøretøyet.

23. Kontroller om servostyringen fungerer

La bilen være avskrudd. Dra rattet hardt mot høyre eller venstre samtidig som du starter bilen. Rattet skal da bli lett i det du starter motoren.

Er det forsvarlig å kjøre dersom servostyringen ikke virker?

Det er ikke forsvarlig å kjøre om servostyringen ikke fungerer. Styringen blir utrolig tung og det er nesten umulig å få styrt bilen. Moderne biler har elektromagnetisk styring, den ødelegges ytterligere om man svinger med den når servostyringen er defekt. Moderne biler har ofte en varsellampe som varsler om defekt servostyring.

24. Kontroller om bilen er retningsstabil

Kjør i ca. 30 km/t rett frem med løst rattgrep. Bilen skal gå rett frem og ikke trekke til noen av sidene.

Hva kan være årsaken til at bilen trekker til en av sidene?

Det kan være feil lufttrykk i ett av forhjulene, eller feil i forstillingen til bilen.

Annet

25. Finn frem refleksvesten

Refleksvesten skal være tilgjengelig fra førersetet. Den kan for eksempel ligge i førerdøren, hanskerommet eller under setet.

Hvor vil du plassere varseltrekanten om det blir aktuelt å sette den ut?

Den skal være godt synlig for andre trafikanter. Utenfor tettbebygd strøk bør den stå mellom 100-200 m fra bilen. Innenfor tettbebygd strøk 50-100 m bilen, men vurder forholdene.

26. Still inn varmeapparat slik at is og dugg på frontruten fjernes effektivt

Defroster på frontrute, temperatur opp! Sett på varmetråder i bakrute og på speil.

Still inn varmeapparatet slik du vil ha det under kjøring

Behagelig temperatur (Hjernen jobber best i 21 grader).

27. Hvor slår man på resirkulasjon (omluft)?

Påvis knappen.

I hvilke situasjoner er omluft en fordel?

Den kan brukes hvis du kjører i tunell med mye forurensning eller bak en bil med mye eksos for å unngå å få eksos inn i bilen. Er det kaldt ute kan den også brukes de første minuttene for å få kupeen på bilen raskere varm. Husk å slå av systemet igjen så bilen ikke resirkulerer samme luften om igjen og om igjen, da kan det bli veldig tung og dårlig luft inne i bilen. Ved fuktig luft i bilen kan du også risikere at det raskt blir dugg på rutene om du ikke slår av knappen.

28. Vis hvordan du vil fjerne is eller dugg fra bakruten

Trykk på knappen for varmetråder i bakruten.

Vis hvordan du vil fjerne is eller dugg fra sidespeilene

Samme knapp som varmetråder på bakruten, eller egen knapp/innstilling der man stiller sidespeilene.

29. **Kontroller at vindusvisker virker på forskjellige hastigheter**

Bruk vindusviskerhendel og vis forskjellige hastigheter.

Hva kontrollerer du på vindusviskerne?

Blir det striper på ruta under visking så sjekk vindusviskerne. Stripper skyldes som oftest, slitasje, rifter eller løs gummi. Det kan også ha samlet seg snø/eller annen møkk under vindusviskerbladene. Sett vindusviskerne i serviceposisjon og kontroller.

30. **Kontroller at batteriet sitter fast (Gjelder ikke elbil)**

Åpne panseret og sjekk at batteriet sitter godt fast. Dytt det litt på det å se at det ikke flytter på seg. De fleste biler har batteriet under panseret foran i bilen, men enkelte biler kan ha det bak. Sjekk hvor det er på bilen du kjører hos trafikkskolen.

Hva er risikoen å kjøre med løst batteri?

Det kan være batterisyre søl, eller batteriet kan kortslutte.

31. **Kontroller at lydhornet virker (Tute)**

Trykk på hornsymbolet på rattet.

32. **Kontroller at vindusspyleren virker**

Utføres.

Vis hvor man fyller på spylervæske

Vise beholder under panseret.

33. **Kontroller alle bilbeltene**

Slitasje, rift og skader. Virker beltestrammeren? Kontroller.

Hva er risikoen ved å bruke bilbelte med slappe belte strammere?

Beltet vil ligge løst og ikke stramme godt nok ved sammenstøt.

34. Finn frem varseltekant, og monter den skikkelig

Utføres (Ofte plassert under et lokk på innsiden av bakluken).

Hvor langt fra bilen skal varseltekanten plasseres?

Monter varseltekanten ved bilen. Gå med refleksiden på varseltekanten fremover for å være godt synlig. Husk refleksvest.

I tettbebygd strøk skal varseltekanten stå 50-100 m fra bilen. Utenfor tettbebygdstrøk skal varseltekanten stå 100-200 m fra bilen. Vurder alltid forholdene, i enkelte tilfeller kan annen plassering være mer naturlig.

35. Sett på nødsignallyset (Nødblinsk)

Utføres ved å trykke på den røde trekanten i bilen.

Hvilke lys må ikke stå på sammen med nødsignallyset (Nødblinsk)?

Fjern- eller nærlys vil minske effekten av nødsignallyset så dette må ikke brukes.

Optimalt bør man ha nødsignallys alene, da det gir best effekt. Får du ikke slått av alle lysene bruk parkeringslys.

36. Kontroller at varsellampen for kollisjonsputer virker

Tenning på, lyset skal lyse og deretter slukke.

Hvem bør ikke sitte i passasjeret foran i bilen?

Barn og kortvokste kan skades ved utløsning av airbag og bør derfor sitte bak.

37. Kontroller at airbagen til passasjeret foran er skrudd på

Sjekk lys i midtkonsollen/dashbord.

Hvordan slår man av airbagen til passasjeret foran, og i hvilke situasjoner kan det være aktuelt å slå det av?

Lås/bryter i hanskerom eller på siden av dashbord. Bruk bilens nøkkel til å slå av/på. Det kan være aktuelt å slå den av i situasjoner der man må ha barn eller kortvokste foran i bilen.

38. **Kontrollere motoroljenivå**

Skal være mellom minimum og maksimum på peilepinne til motorolje. Hvis du nettopp har kjørt og motoren er varm vent noen minutter før du peiler slik at riktig nivå blir målt. I enkelte biler kan også oljenivå leses av via meny i bilens multimedia system.

Vis påfyllingsstedet for motoroljen

Vis i motorrommet hvor man fyller på olje.

39. **Hvilket utstyr vil du bruke ved punktering?**

Jekk, dekkreperasjonssett (skum), kompressor og reservedekk.

Vis hvor utstyret befinner seg?

På elbil ligger det i frunken eller bak. På diesel-/bensinbil finner du det på sidene eller under gulvmatta i bagasjerommet. OBS: Reservehjul er ekstrautstyr og finnes derfor ikke i alle biler.

40. **Still setet og ratt slik du vil ha det under kjøring**

Utføres (Vis hvordan rattet og setet kan justeres).

Hva kan konsekvensene være ved feil innstilling av sete/ratt under kjøring?

Ved riktig sittestilling og rattgrep er du mindre utsatt for skade ved en kollisjon og vil bli mindre sliten av kjøringen. Sitt rett i ryggen og pass på så du har litt bøy i knærne når du kjører. Avstand mellom fører og rattet skal optimalt være 25 cm. En tommelfinger regel er at når du sitter i setet skal du strekke armen rett frem og legge den oppå rattet slik at toppen av rattet treffer omtrent ved håndleddet eller håndbaken, da er avstanden mellom fører og ratt korrekt.

41. **Kontroller bilen for løse gjenstander**

Sjekk baksetet og bagasjerom.

Hva vil du gjøre med løse gjenstander?

Ligger det løse gjenstander i baksetet plasser det på gulvet mellom setene bak eller i bagasjerommet. Ved løse gjenstander i bagasjerommet plasser de så langt frem mot seteryggen til baksetene som mulig, om mulig bør de festes med nett om det er i bilen, da unngår man at bagasjen flytter på seg.

42. Vis i hvilken stilling lysbryter skal stå for at baklysene skal lyse under kjøring.

Vri bryter til riktig innstilling. Korrekt innstilling for å sikre at baklysene er på er å vri bryter fra posisjon Auto til posisjon for nærllys.

Under hvilke kjøreforhold er det viktig at baklysene er på?

Ved kjøring i mørket, skumring, tåke, snøvær eller tunnel.

43. Hvor finner man ladekabelen i Elbilen?

Påvis kabelen finnes i frunken eller i bagasjerom.

Sjekk kabel for skader

Visuell kontroll av kabelen, sjekk at den er hel og ikke har skader.

44. Hvor er ladeluken på denne Elbilen?

Åpne ladeluke og vis.

Hvor lang rekkevidde har du igjen på batteriet?

Sjekk display foran i bilen. Les opp antall km som er resterende rekkevidde på bilen.